

Historier fra virkeligheden

- Elever med høretab og inklusion

Ulla Müller og Anne-Mette Gade

Materialecentret 2014

Gratis for personer, der er tilknyttet Materialecentrets særlige ordning.

Dette lille hæfte på 64 sider tager fat på en vigtig del af inklusionsdebatten. Det er yderst sjældent, at børn med høretab bliver fremhævet i denne - til tider noget ophidsede - snak om inklusion.

Som indledning er der 2 teoretiske artikler, der handler om inkludering overordnet set. Det fremhæves, at fokus bør være på kvalitet og på indhold og at det ikke er nok blot at forandre aktørernes *holdninger og værdier*.

Der skal være fokus på og midler til organisering til fordel for barnet, der skal inkluderes, specialviden og pædagogiske redskaber, der fokuserer så vel på barnet, som på barnets kammerater og omgivelser. Det kan koste tid, penge og omhu, men så er det det, der skal til.

Det betyder også, at professionelle i den inkluderende skole bliver nødt til at nytænke synet på deres faglighed. Det er ikke kun eleven med høretab eller andre problematikere, der skal tilpasse sig fællesskabet, men også fællesskabet der skal udvide sit normalitetsbegreb. Man bør tænke i helheder, relationer, sammenhænge og klassedynamik, hvis inkludering skal lykkes.

Ikke at forglemme, at det er yderst vigtigt, hvordan man rent sprogligt beskriver børn og pædagogiske situationer. Fokuserer man på fejl og mangler eller på ressourcer og ønskelige perspektiver hos barnet og dets omgivelser? Det handler om at flytte fokus fra den individuelle tænkemåde mod fællesskabets forståelse og ansvar.

Den resterende del af hæftet sætter fokus på børn med høretab og inklusion set med forskellige professionelles øjne, men også fra et forældreperspektiv.

Fra Ålborg kommune beskrives det, hvordan man for at inkludere børn med høretab inkorporerer specialpædagogiske metoder i den almene praksis. Helt konkret arbejdes der ud fra nogle hovedoverskrifter og en samtalecirkel, ud fra hvilken der sættes fokus på, *hvad* der kan gøres og af *hvem*, for at opnå et optimalt udgangspunkt mellem elev og fællesskab. Der ud over er der en klar beskrivelse af, *hvordan* talehørepedagogen kan arbejde i forhold til elever med høretab. Dog har man på PPR erfaringer med at inklusion kan være en kompleks sag, i og med der er pres mellem den ideelle og virkelige verden.

Lærerbeskrivelsen er så dejlig ærlig. Jeg elsker, når man tør stå frem og sige, at man intet vidste og at man lavede mange fejl i starten. For der vil jo være rigtig mange lærere, der står netop i den situation. Om end jeg kunne have ønsket, at PPR havde været inde og støttet denne lærer tidligere. F.eks. beskriver læreren, hvordan det var før og efter bevilling af elevmikrofoner. Jeg holder af, når det bliver fremhævet, at det at have en elev med høretab i klassen kan være en gevinst for hele klassen, hvis læreren forstår at udnytte den specialviden de får til fordel for hele klassen.

En meget vigtig beskrivelse er det udvidede forældresamarbejdet, som jeg betragter som en vigtig del af inklusionsarbejdet. Det at forældre ved mere om høretab og at det

kræver ekstra tid at pleje dette forældresamarbejde, hvilket jeg ikke altid oplever finder genklang hos lærere og skoleledelse.

Beskrivelsen fra en leder af en SFO handler også om, hvor meget viden og opbakning man kan hente fra forældre, især når der ikke er penge på skoleområdet til at sende folk på kursus. Skismaet mellem ekstra undervisningstimer og tid og overskud til at være en del af det sociale liv. Igen fremgår det, at der især i den første tid var et tæt forældresamarbejde. Det fremhæves også, hvor vigtigt det er, at kammeraterne får indsigt i at tage fornødne hensyn.

I en kommune har man lavet en hørecafe, der tilbyder elever med høretab på 7-11 år at mødes 4 gange om året eller at et barn med høretab kan besøge et barn med høretab, der går på en anden skole.

En støttepædagog fortæller, at hun har 10 timers støtte til 2 elever med høretab, der går i samme klasse. Det beskrives, hvordan der er mulighed for at arbejde med en lille gruppe af elever i et *tilstødende rum*. Igen bliver det fremhævet, at det at have elever med høretab i en klasse er en fordel for alle.

Forældrebeskrivelsen starter på en trist måde, fordi man i starten ikke oplevede at få den hjælp og støtte, man havde behov for, hvilket fik familien til at vælge at flytte, for at komme til en kommune, som havde gode erfaringer med at arbejde med børn med høretab og samarbejde med Center for Høretab. Jeg bemærker, at moderen fremhæver, at skoleledelsen har forståelse for at have en elev med høretab, hvilket bliver mere og mere påtrængende i og med skolelederen bliver en central person bl.a. omkring støttetimer. Det bliver fremhævet, at en skoledag er trættende for et barn med høretab, hvilket nok ikke bliver mindre med den nye folkeskolereform. Støjende timer beskrives som et helvede og vigtigheden af opsamlingsmuligheder af fagligt input fremhæves. Endelig er der en kort beskrivelse af samarbejde mellem Center for Høretab og Bakkeskolen.

Hæftet er skrevet i et letlæst sprog og med jordnære, men vigtige iagttagelser og input.

Jeg mener, at dette hæfte bør uddeles til alle, der arbejder med skolebørn med høretab og at man bør afholde et opstartsmøde, hvor man diskuterer de mange input, som hæftet giver og hvor skoleledelsen bør være med.

Hvor svært kan det være at inkludere børn med høretab? Hæftet sætter fokus på vigtige problemstillinger, men konkluderer også at børn med høretab er en gevinst for lærere og kammerater, hvis der er tilstrækkelig med viden indsigt og i nogle tilfælde ekstra støtte. Det bør *fremhæves* endnu en gang, hvordan man som skole og lærere ofte kan få meget viden og støtte hos barnets forældre, hvis man er åben og erkender at forældrene ved meget om eget barn og dets høretab.

Der kan siges meget vigtigt på få sider, hvis man er en engageret person, der også kender til empati og fællesskabsfølelse. Et meget anbefalelsesværdigt hæfte¹.

Birgitte Franck

¹ Kunne godt ønske en litteraturliste, der var lidt mere fyldig